

Contact blad

**Vrijheid
is kostbaar**

Colofon

Het *Contactblad* is een uitgave van Johanniter Nederland. Het tijdschrift wordt verspreid onder alle vrijwilligers en andere betrokkenen van Johanniter Nederland. Het *Contactblad* verschijnt drie keer per jaar.

Redactie

Joke Bos-Sinoo, Karel Greven, Sacha Jansen, Katinka Kersting, David van Lennep, Joost Röselaers

Bijdragen

Iedereen is van harte uitgenodigd mee te denken over interessante of zinvolle artikelen in het tijdschrift. We verzoeken u echter niet zomaar kopij in te zenden, maar vooraf even contact op te nemen met de redactie.

Contact

Voor alle zaken betreffende de inhoud van het tijdschrift kunt u contact opnemen met Katinka Kersting.
T 070 – 364 9920
E kersting@johanniter.nl

Fotografie

Diverse vrijwilligers

Vormgeving

www.makingwaves.nl

Druk

De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht

Johanniter Nederland

Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag
T 070 – 364 9920
F 070 – 356 1137
E info@johanniter.nl
W www.johanniter.nl
Bankrekening: NL38 ABNA 0258538147

Johanniter Nederland werkt mét mensen vóór mensen. Onze vrijwilligers zetten zich in voor diegenen die door ziekte, ouderdom, een beperking of sociaal isolement minder vanzelfsprekend kunnen meedoen in de samenleving. Wij nemen praktisch drempels weg, zorgen voor plezierige momenten en creëren een breed scala aan ontmoetingen. Hiermee verrijken wij het leven van alle betrokkenen. In onze visie moet hulp geven en hulp ontvangen vanzelfsprekend zijn.

Van de redactie

Beste lezer,

Wanneer u dit blad leest is het eind april. Vóór ons ligt de maand mei. Op 5 mei is het Bevrijdingsdag, dan vieren we de bevrijding van 1945: het 'uit oorlog zijn', het 'uit de kampen worden bevrijd', als ook de bevrijding van alle opgelegde restricties van toen.

Vrijheid en bevrijding zijn wat mij betreft interessante thema's. Wat is vrijheid eigenlijk precies en wat is bevrijding? Wat betekenen ze in de breedste zin van het woord? Is bevrijding eigenlijk hetzelfde als vrijheid, is vrijheid hetzelfde als bevrijding? Is er zonder bevrijding geen vrijheid? Is er zonder vrijheid geen bevrijding? Lopen deze begrippen in elkaar over, schuren ze aan elkaar, doorkruisen ze elkaar, staan ze los van elkaar? Wat vindt u?

Ieder mens zal een andere beleving, een ander gevoel hebben bij deze thema's. Voor de een is vrijheid het hoogste goed voor de ander misschien wat minder. Voor de een geeft een lege agenda een gevoel van vrijheid, voor de ander is dat een dagje varen en voor weer iemand anders voelt het als een bevrijding om niet meer te hoeven werken. Voor de mensen die de oorlog, direct dan wel indirect, hebben meegemaakt zal er ongetwijfeld weer een heel ander gevoel komen kijken bij bevrijding en vrijheid, een gevoel dat voor de mensen zonder deze ervaring nauwelijks voor te stellen is. Dan is er ook nog de vrijheid van meningsuiting en het vrij zijn in wie je bent of wilt zijn, beslist niet onbelangrijk! Op 5 mei wordt ook hierbij stil gestaan. Ook ten tijde van corona was vrijheid een veel besproken en vaak beladen onderwerp. Kortom, er valt een heleboel over te denken, vinden en voelen.

Het zal u niet verbazen dat vrijheid en bevrijding dé thema's zijn van deze uitgave van het *Contactblad* en een aantal artikelen zijn dan ook in het kader hiervan geschreven. Daarnaast vindt u mooie verhalen over vrijwilligerswerk, artikelen over aangepast fietsen, te doen in Buren, een terugblik op de Kerstpakkettenactie, het 65-jarige jubileum van de Johanniter vakanties en nog veel meer. Vanuit de redactie wensen wij u nog een mooi staartje van de lente, een prachtige zomer en veel leesplezier!

SACHA JANSEN

Inhoudsopgave

De praktijk

Nu het lente is lonken de mooie fietstochten weer. En juist voor mensen met een beperking is fietsen een zeer geschikte activiteit. Dat kan op vele soorten fietsen; voor iedereen is wel een mogelijkheid om erop uit te gaan.

Vrijheid voor iedereen

Vrijheid is kostbaar, vrijheid is niet vanzelfsprekend, dat bewijzen de recente ontwikkelingen in Oekraïne. In 2022! Wie had dat kunnen denken! Nu de oorlog zo dichtbij is en die vrijheid in het geding, dringt het besef door wat het betekent om die vrijheid te verliezen. Net als in 1940.

Van twee kanten

Afgelopen december bezorgden tientallen Johanniter vrijwilligers een kerstpakket bij een oudere bij hen in de buurt. De aanleiding voor deze actie was verdrietig, maar de reacties waren hartverwarmend. We spraken een bezorger en een ontvanger van zo'n kerspakkett.

En verder

6 Bevrijding • 10 Gluren bij de burens • 13 Gedicht •
16 Van organisator naar gast • 18 Te doen in • 20 Internationaal •
21 Subsidie, Ingezonden • 22 Puzzel • 23 Korte berichten, Agenda,
Spelduitreikingen • 24 In contact met

Op 5 mei 2020 vierden we in Nederland 75 jaar bevrijding. Omdat we destijds in een strenge lockdown zaten werd in Vrijburg, een geloofsgemeenschap in Amsterdam, een programma opgenomen en digitaal verspreid. De hoofdspreker was Carla Josephus Jitta. Redactielid Joost Roselaers, predikant van Vrijburg, wil haar verhaal graag met u delen.

➤ Bevrijding

In 2020 hebben we herdacht dat we 75 jaar geleden in Nederland bevrijd zijn van een bezetting die vijf lange jaren heeft geduurd. Ikzelf beleefde die bevrijding anders en daar wil ik u over vertellen.

Vanaf september 1944 was ik geïnterneerd in Theresienstadt, een doorgangskamp, waar vandaan regelmatig transporten naar de vernietigingskampen gingen. Ik was in Theresienstadt terecht gekomen omdat ik, net als mijn broer, gedoopt was. Mijn grootmoeder zat ook in het kamp, maar ik voelde me alleen zonder mijn ouders. Dat mijn ouders al eerder in Sobibor waren vergast, wist ik niet. Ik klampte mij vast aan het idee dat ze nog in leven waren.

De transporten vanuit Theresienstadt in de eerste maanden waren angstaanjagend; iedere keer was je weer bang om op de lijst voor een transport te staan en je was opgelucht als dat niet zo was; je leefde voort. Iedere keer weer afscheid nemen van verre familieleden of vrienden, steeds opnieuw. De angst, de onzekerheid wat er zou gebeuren. De angst voor het ongewisse voel ik opnieuw in de coronacrisis. Staat mijn leven weer op het spel?

Maar op een dag, begin februari 1945, gebeurde er iets bijzonders in Theresienstadt. Er ging een gerucht rond dat er een transport naar Zwitserland zou gaan. Zesduizend mensen werden opgeroepen en mochten kiezen of ze naar Zwitserland wilden gaan of niet.

Mijn grootmoeder geloofde er niets van; ze was ervan overtuigd dat het transport naar Auschwitz zou gaan. 'Je moet het niet doen' zei ze, 'dit is een valstrik'. Velen dachten hetzelfde en zeiden daarom 'nee'.

Mijn broer zag het anders: hij had een trein met gewone personenwagens, geen beestenwagens,

zien staan en het Rode Kruis had er iets mee te maken. Er stond veel eten voor onderweg klaar. Hij was ervan overtuigd dat het transport naar Zwitserland zou gaan.

Hij was resoluut in zijn besluit en zei: 'Ik ga'. Ik was vertwijfeld, wilde niet zonder mijn broer achterblijven maar ook mijn grootmoeder niet in de steek laten. Uiteindelijk koos ik voor mijn broer. En daarop koos mijn grootmoeder voor ons. Dat zij haar kleinkinderen niet in de steek heeft willen laten en voor hen koos in de vaste overtuiging dat het onze dood zou zijn, ontroert me tot op de dag van vandaag.

Degenen die voor Zwitserland hadden gekozen (welk aantal van die zesduizend weet ik niet) werden gekeurd door de SS, die de leiding van het kamp had. Ik kleepte me zo netjes mogelijk aan, al had ik niet veel keus, maar ik kon wel de rafels van mijn kleren knippen.

Nadat we van onder tot boven bekeken werden en als vee gekeurd waren, werden we alle drie geschikt bevonden. Op 5 februari gingen we met twaalfhonderd gevangenen van verschillende nationaliteiten op weg. We reden ongeveer anderhalve dag door een tegen bommenwerpers verduisterd Duitsland. Geregeld stonden we stil; het was 's nachts pikkedonker en je wist niet waar je heen ging. Het was angstaanjagend.

Toen aan de noordzijde van het Bodensee de trein tot stilstand kwam, twinkelden aan de overkant de lichtjes van het vrije Zwitserland. Het leek een paradijs. Daar was de vrijheid, zouden we er werkelijk heengaan? Vol twijfel stonden we de hele nacht te

wachten, kijkend naar de andere kant van het meer. Wat ging er gebeuren?

Tegen de ochtend werd de Duitse locomotief verwisseld voor een Zwitserse en de bewaking veranderde van Duitse in Zwitserse militairen. En toen... toen zette de trein zich in beweging. Heel langzaam reden we de grens over.

Als ik dit nu vertel, voel ik nog de emotie van dat moment. Ineens dat zware juk weg: weer als mens behandeld te worden, te eten krijgen, weer mogen zeggen wat je wilde, weer boeken mogen lezen. Op mijn dertiende jaar was ik me bewust van die betekenis.

Vlak over de grens gooiden mensen ons sinaasappels, sigaretten en chocola toe. Verstandigen onder ons waarschuwden niet van de chocola te eten; we zouden daar ziek van worden; onze uitgehongerde magen en darmen zouden het niet verdragen. In plaats daarvan kregen we van het Rode Kruis geurige bouillon en droog wit brood. Het brood leek spierwit en de bouillon streekte je tong en maag.

Dat gevoel van vrijheid, de opluchting, de verademing, een onbeschrijflijk gevoel. Iets daarvan zullen we misschien ervaren als de benauwenis van de corona gaat verdwijnen. Ik zal die bevrijding herkennen.

De fysieke en ook de geestelijke vrijheid heb ik diep gevoeld op mijn dertiende jaar. Anderen, die in diezelfde trein gezeten hebben, hebben deze gevoelens niet. Zij noemden meteen de negatieve kanten van Zwitserland. Maar ik heb jarenlang,

als ik met vakantie de Zwitserse grens passeerde, datzelfde gevoel van bevrijding ervaren.

Dat we nu meer dan 75 jaar in vrijheid leven in ons land, stemt tot grote dankbaarheid. Laten we die vrijheid in ere houden. ➤

CARLA R. JOSEPHUS JITTA

Carla Josephus Jitta

Carla Josephus Jitta is haar leven lang verbonden aan de remonstrantse kerk. Over haar geloofsachtergrond zegt zij: 'Ik ben niet opgevoed in de joodse traditie. Ik wist er zelfs niets van. We werden als kinderen voorgelezen uit de Bijbel en die verhalen waren heilig voor mij. We gingen naar zondagsschool en werden gedoopt. Pas toen mijn broer en ik in juni 1944 in Westerbork terecht kwamen, drong langzaam tot me door dat we wel joods moesten zijn, al hadden mijn ouders daar, waarschijnlijk uit veiligheidsoverweging, nooit duidelijk over gesproken. Dat we gedoopt waren heeft ons behoed voor het doorgestuurd worden naar een vernietigingskamp. Dat we naar Zwitserland zijn gegaan had met willekeur te maken. Die willekeur is voor huidige generaties onbegrijpelijk.' ➤

➤ Heerlijk fietsen

Nu het lente is lonken de mooie fietstochten weer. En juist voor mensen met een beperking is fietsen een zeer geschikte activiteit. Dat kan op vele soorten fietsen; voor iedereen is wel een mogelijkheid om erop uit te gaan.

Tweewielers

Er zijn diverse varianten van de 'gewone' fiets. Handig zijn de comfortfietsen met een lage instap. Ook zijn er balansfietsen met een aangepast frame, waarmee makkelijker op- en afgestapt kan worden en je op het zadel blijft zitten als je stilstaat. Voor wie niet beide benen of voeten kan gebruiken bij het fietsen, die benen met verschillende lengte heeft of problemen rondom heup of knie is er een stilstaande trapper, zodat met één been gefietst kan worden. Ook kan de trapper hoger op de *cranck* (de verbinding tussen de trapper en draai-as) geplaatst worden, voor een been dat korter is dan het andere of als er met een been minder kracht gezet kan worden.

Accessoires

Voor wie hulp bij op- en afstappen nodig heeft kan een zadellift een oplossing zijn. Daarmee kan met één druk op de knop de hoogte van het zadel worden versteld. Stabieler zitten kan met een zadel met rugleuning. Deze geeft extra ondersteuning aan de rug wat een fietstocht minder vermoeiend maakt. Voor mensen met één arm of voor hen die bijvoorbeeld door verlamming of blessure maar één arm kunnen gebruiken, bestaan er arm ortheses en protheses. Ook zijn er accessoires zoals armsteunen en een aangepast stuur.

Tandem of duofiets

Tandem rijden kan zeer geschikt zijn voor iemand met een visuele beperking. Of voor wie door een blessure of andere handicap niet meer zelfstandig kan fietsen, maar wel samen met iemand anders. Met een tandem hoef je niet allebei te sturen en kan je de kracht goed verdelen. Zo kunnen samen mooie snelheden gemaakt worden en flinke stukken afgelegd. Er zijn zowel tandems waarbij degene die stuurt achter zit, als waar de bestuurder voor zit. Samen fietsen kan ook terwijl je naast elkaar zit. Ook bij duofietsen is er één persoon die stuurt en remt. En samen fietsen is natuurlijk gezelliger.

Driewielers

Een driewieler of bakfiets geeft extra stabiliteit. Een speciale variant op de driewieler is de scootmobiel. Met deze mix van scootmobiel en (elektrische) fiets kan, al dan niet met trapondersteuning, gefietst worden. Aangezien bij een driewieler niet hoeft worden meebewogen in de bocht, is het vaak wel wennen. Voor wie dat onhandig vindt zijn er ook driewielers die wel meebewogen in bochten, waardoor het fietsen net zo voelt als op een tweewieler. Bij de rolstoelfiets zit er achterop één wiel en voorop twee wielen met daartussen een platform voor de rolstoel. Hierdoor kunnen mensen die niet in staat zijn om langdurige bewegingen te maken toch lekker naar buiten en rondgefietst worden.

Handbikes

Handbiken is een vorm van fietsen waarbij de pedalen met de hand worden aangedreven en de fiets ook met de handen wordt bestuurd. Er zijn complete handbikes met drie wielen waar je achterover, vooruit of op je knieën zit, maar er zijn ook aankoppelbikes, al dan niet met elektromotor, die voor een rolstoel gemonteerd kunnen worden. Daarbij zorgt het aangekoppelde voorwiel ervoor dat de voorwielen van je rolstoel van de grond

komen en er een driewielige handbike ontstaat. Dit geeft grotere mobiliteitsmogelijkheden. Ook zijn er fietsen die je zowel met je voeten als je handen aandrijft; goed om je benen te blijven bewegen, ondanks verminderde kracht.

Loopfietsen

De loopfiets is een beetje een buitenbeentje. Niet echt een fiets, maar eerder een hulpmiddel bij het lopen. Een loopfiets is officieel een loophulpmiddel, dat voor de stoep bedoeld is. Hiermee kan men meer in beweging blijven dan met een scootmobiel, en er kan behendiger mee gemanoeuvreerd worden dan met een rollator. Een loopfiets is bovendien licht in gewicht en past met wat moeite in de kofferbak van een auto.

Huren

Voor wie zelf geen fiets wil aanschaffen of wat verder weg wil gaan zijn aangepaste fietsen op veel locaties te huur. Bijvoorbeeld op De Hoge Veluwe, op de rijwielherstelplaats vlakbij het bezoekerscentrum, is het mogelijk kosteloos aangepaste fietsen te huren. Zo zijn er verschillende soorten tandems en elektrische fietsen, fietsen met lage instap en driewielers voor mensen met een beperking. En er zijn elektrische rolstoelfietsen met een zitkuip of met plateau waar een eigen rolstoel opgezet kan worden.

Fietsroutes

Een aantal mooie routes speciaal geschikt voor aangepast fietsen zijn te vinden op:

mooieroutes.nl/mooiste-mindervalidenroutes.

Route.nl biedt duizenden fiets- en wandelroutes, waaraan je zelf routes kunt toevoegen die je kan openen in de app. Deze zijn o.a. samengesteld door Staatsbosbeheer, VVV, Natuurmonumenten en andere gebruikers. Er kan op plaats, afstand, soort landschap en thema's, zoals forten gezocht worden. **ANWB Eropuit** (anwb.nl/eropuit/eropuit-app) is een eenvoudige app die zich richt op kant-en-klare fietsroutes met uitgebreide uitleg.

De Fietzersbond (routeplanner.fietzersbond.nl/) biedt routes op basis van weginformatie van vrijwilligers, gebaseerd op een ingevoerd startpunt en voorkeuren. En zo zijn er met de juiste fiets vele mooie tochten te beleven! ➤ DAVID VAN LENNEP

**Johanniter
vakanties
bestaan
65 jaar!**

In 1957 werd de eerste Johanniter vakantie week georganiseerd. We zijn er trots op dat de Johanniter vakanties na 65 jaar nog steeds springlevend zijn. Veel dank aan alle vrijwilligers die dit mogelijk maakten en dat nog steeds doen!

Dit jubileum willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Daarom ontvangt u als aardigheidje bij dit Contactblad een kofferlabel met het jubileumlogo erop. Daarnaast organiseren we in september een Johanniter Nederland Feestdag, waarop u van harte welkom bent.

Ook de gasten vergeten we natuurlijk niet. Tijdens elke vakantie zal er een feestelijk moment zijn om dit jubileum te vieren. Want daar gaat het om: kwetsbare mensen een gezellige, vrolijke en onbezorgde vakantie bezorgen. Precies het uitgangspunt waar het ooit mee begon. In het interview met Femmie Nobels op pagina 16 leest u meer over die begin dagen. ➤

Voor wie zelf geen fiets wil aanschaffen of wat verder weg wil gaan zijn aangepaste fietsen op veel locaties te huur.

➤ Vrijheid voor iedereen

Vrijheid is kostbaar, vrijheid is niet vanzelfsprekend, dat bewijzen de recente ontwikkelingen in Oekraïne. In 2022! Wie had dat kunnen denken! Nu de oorlog zo dichtbij is en die vrijheid in het geding, dringt het besef door wat het betekent om die vrijheid te verliezen. Net als in 1940.

Half lezend, een beetje soezerig zat ik op een bank in het park te genieten van het aprilzonnetje. Een heer, krasse zeventiger schatte ik, vroeg of ik het bezwaarlijk vond als hij op de bank kwam meegenieten van het mooie weer. Hij ging zitten, maakte het zich gemakkelijk en vanuit mijn ooghoek zag ik dat hij een paar keer mijn kant uitkeek. Na verloop van tijd haalde hij uit zijn tas een paar boeken. Hij bekeek ze aan alle kanten en begon te praten.

‘Wat een prachtige lentedag is het, dit weer voelt als een feestje. Eigenlijk voelt dit voor mij als een dubbel feestje, want vanmorgen liep ik langs de boekwinkel waar mijn aandacht werd getrokken door een Bevrijdingsdag-etaleage. Daardoor werd ik me er opeens van bewust dat de tijd van dodenherdenking en Bevrijdingsdag aangebroken was. Door al die coronanarigheid was dat nog niet tot me doorgedrongen, terwijl ik daar elk jaar toch bewust naar toeleef.

MONUMENTEN VERTELLEN

*Het verhaal van de Tweede Wereldoorlog
naar aanleiding van elf gedenktekens*

ERIK SOMERS

met een inleiding van
drs. A.H. Paape

*Vrijheid is niet iets
wat je zomaar kunt
nemen zonder het
te geven!*

SIJTHOFF / AMSTERDAM

Meestal bezoek ik dan een ereveld waar oorlogsslachtoffers begraven liggen. Die aandacht voor de mensen die hun leven gaven voor onze vrijheid is me van huis uit bijgebracht. Niet zo verwonderlijk want mijn vader was in de oorlog actief in het verzet, hij maakte toen als jongeman in een knokploeg veel gruwelijkheden mee.’

De heer keek even voor zich uit, daarna ging hij verder: ‘Niet dat hij daar veel over sprak, hij was een man die zijn gevoelens voor zichzelf hield. Sporadisch vertelde hij ons weleens wat. Ik herinner me de verhalen over Duitse soldaten die de weg vroegen en met *immer gerade aus* de verkeerde kant werden opgestuurd. Hij had er na zoveel jaar nog plezier om. Toen wij hem na lang aandringen vroegen hoe hij toch aan die littekens op zijn hoofd kwam, vertelde hij het voorval met een Duitse soldaat die zijn fietssleutel had laten vallen, mijn vader moest helpen zoeken maar weigerde en werd toen met een bajonet op zijn hoofd geslagen. Wij waren geschokt. Dat was toch gevaarlijk pap, waarom deed je dat? Op die vragen antwoordde mijn vader altijd: Dat deed ik voor de vrijheid, kind, die Duitsers hadden het recht niet om hier de baas te spelen. Wij waren jong en al hadden we de middelen niet om ze het land uit te werken, wij hebben wel alles aangegrepen om het de Duitsers moeilijk te maken. Dat was heel gevaarlijk, die ondergrondse strijd kostte mensenlevens, levens vaak van jonge mannen die de strijd aangingen omdat ze nog geen verplichtingen hadden naar een gezin. Na die paar voorvallen die vader steeds opnieuw vertelde, werd hij telkens emotioneel: ‘Wij vochten voor onze vrijheid, onthoud: vrijheid is voor de mens het hoogste goed! Dat was zo, dat is zo en dat blijft zo! Veel verzetsstrijders hebben het grootste offer gebracht dat een mens kan geven, opdat wij nu kunnen leven in een vrij land, vrij zijn om onze mening te uiten maar op onze beurt ook de ander die vrijheid gunnen. Vrij zijn om te zijn wie je bent, vrij om te gaan en te staan waar je wilt, vrij om je eigen keuzes te maken’. Mijn vader besloot dan altijd met: Vergeet nooit: vrijheid is niet iets wat je zomaar kunt nemen zonder het te geven!’

Voor zich uitkijkend vertelt meneer verder:

‘Hij was geen gemakkelijke vader, hij knuffelde ons

niet, was heus wel trots op zijn kinderen, maar ik kan me niet herinneren dat ik ooit een compliment van hem kreeg. Wel denk ik nog vaak aan zijn woedeaanvallen als wij hem weer eens hadden laten schrikken. We begrepen dan niet waarom hij zo uitviel om een onnozel kinderspelletje... Het huwelijk van mijn ouders liep stuk, mijn vader bleef alleen. De oorlogsjaren drukten een zware stempel op zijn leven. Pas toen hij ging dementeren begreep ik de volle omvang. Nu vraag ik me af of hij wel dementeerde. Ik raak er steeds meer van overtuigd dat hij niet langer de kracht had om de deksel op zijn oorlogsherinneringen te houden. Toen pas zag ik hoe zwaar hij onder die zorgen en angsten had geleden en na zoveel jaren nog leed. Op het laatst verwarde hij zijn zorg om ons met zijn angsten uit het verleden. Ik kon hem niet meer bereiken maar kreeg toen wel op veel vragen die ik over mijn jeugd had een antwoord. Daar denk ik nog veel aan. Zo kreeg de oorlog voor mij als *babyboomer* ook een gezicht. Sinds mijn vaders overlijden lees ik veel over de oorlog, het verzet, de Jodenvervolgung. Ik heb nu weer boeken gevonden die ik nog niet kende. Zo krijg ik een beeld van de wereld waarin mijn, toen twintigjarige, vader als jongeman verzeild raakte. Wat zou ik daar graag met hem nog eens over willen praten, hem zeggen dat ik hem niets kwalijk neem, dat ik nu pas begrijp waarom het zo ging thuis’.

Meneer haalde zijn zakdoek tevoorschijn, z’n laatste woorden emotioneerden hem. ‘Mijn vader en al die anderen waagden hun leven voor de vrijheid, en daarom schrijf ik nu in al mijn boeken ‘vrijheid is niet iets wat je zomaar kunt nemen zonder het te geven’. Die boodschap blijf ik doorgeven, dat ben ik aan mijn vader verplicht. Ik hoop dat zijn woorden een les mogen blijven voor de generaties die hopelijk na mij mijn boeken zullen lezen. Dan is al die ellende niet voor niets geweest.’

Verzonken in zijn verleden stond meneer op en vervolgde zijn weg. De zon scheen nog steeds uitbundig, eind april. ➤

JOKE BOS

➤ Mensen kunnen niet altijd helpen... een hond wel!

'Hulphond, niet aaien', regelmatig kom je ze op straat tegen, honden die voorkomen dat mensen met een hulpvraag in een isolement raken. Ze bieden hun baasje nieuw perspectief. Want perspectief is toch voor ieder mens belangrijk!

Denk je dat het krijgen van een hulphond een kwestie is van formulier invullen, kennismaken en hond in huis, dan heb je het mis. Op de website www.hulphond.nl kun je lezen wat eraan voorafgaat voordat een goede match tussen baasje en hond is gevonden.

Brede inzet

Hulphond Nederland is een kwalitatief hoogwaardige organisatie die al veertig jaar ervaring heeft in het opleiden en plaatsen van hulphonden. Begin maart 2022 zijn er al meer dan tweeduizend honden opgeleid. Met dertien therapielocaties bedienen ze zo'n duizend cliënten per jaar. Kennen we van vroeger alleen de 'blindengeleidehond', nu worden honden ingezet voor meer beperkingen, ziektebeelden, gedragsstoornissen en leer- of ander-soortige problematiek.

en cliënten worden intensief begeleid en geïnstrueerd om zorgvuldig om te gaan met de honden die zij onder hun hoede hebben. Aan deze honden worden hoge eisen gesteld, daarom komen de pups van eigen fok en geselecteerde fokkers. Na ongeveer acht werkzame jaren gaan de hulphonden met pensioen. Meestal blijven ze dan bij de cliënt of in hun directe omgeving.

De opleiding kent vier richtingen.

ADL-hulphond

Deze hond helpt bij Activiteiten in het Dagelijkse Leven: van sluiten van gordijnen, uittrekken van kleding, leeghalen van wasmachine, bedienen van knoppen tot hulp bij het boodschappen doen. Een grote steun zowel binnens- als buitenshuis.

Epilepsie-hulphond

Mensen met epilepsie zijn vrijwel altijd afhankelijk van iemand die bij hen is of ergens mee naar toe wil. De Epilepsie-hulphond is erop getraind om te handelen als de baas een aanval krijgt en is soms zelfs in staat de baas tijdig te waarschuwen voor een naderende aanval. Dat geeft de cliënt rust en zelfvertrouwen waardoor aanvallen kunnen afnemen in hevigheid of in aantal.

PTSS-hulphond

Deze hond signaleert stress veroorzaakt door traumatische ervaringen, bijvoorbeeld bij veteranen opgedaan tijdens missies. De hond herkent de eerste signalen van nachtmerries en heeft geleerd om iemand dan wakker te maken. Zo kunnen de nachtmerries stoppen en kan de baas rustig gaan slapen. Een kameraad dus, die zowel voor als achter je staat. Altijd!

Klaarstomen

De opleiding begint bij de basis: de opvoeding van de jonge pup. Dat gebeurt in gastgezinnen. De hond wordt niet klaargestoomd tot 'slaafje' van zijn baas, beslist niet! Hij wordt, met respect voor het welzijn van de hond, zo breed mogelijk opgeleid door deskundige trainers en therapeuten om zijn toekomstige taak te kunnen verrichten. Daarbij is er veel aandacht voor voeding, huisvesting, ontspanning en contact met soortgenoten. Medewerkers, gastgezinnen

De vraag naar PTSS-hulphonden is de laatste jaren sterk gestegen. Daarom biedt Hulphond Nederland de aanvragers een dierondersteund therapietraject aan. De ervaring leert dat na het doorlopen van dit traject in veel gevallen een PTSS-hulphond niet meer nodig is. Hierdoor kan de stichting dus meer mensen helpen. (informatie: www.domingohouse.nl)

Therapie-hulphond

Deze hond helpt kinderen en jongeren met gedrags- en ontwikkelingsproblemen, zoals adhd, hechtings- of pestproblematiek en licht verstandelijke beperkingen. Therapie-hulphonden worden niet bij een cliënt thuis geplaatst maar wonen bij gastgezinnen. Therapeuten werken samen met de hulphonden in sessies aan meer zelfvertrouwen en een versterkt zelfbeeld bij deze jongeren. In vijfenzeventig procent van de gevallen kunnen tien sessies de zorgvraag al oplossen! Ook bij volwassenen met trauma-gerelateerde klachten wordt in de therapie gebruikgemaakt van hulphonden.

Gastgezinnen

Zonder gastgezinnen kan de stichting haar werk niet verrichten. Er zijn gastgezinnen voor Therapie-hulphonden, opvanggastgezinnen, gastgezinnen voor moederhond en nestje en gastgezinnen voor het opvoeden van een pup. De honden wonen doorgaans de eerste anderhalf jaar van hun leven in een huiselijke omgeving. Zij worden opgevoed

tot rustige, sociaalvaardige honden en leren hier, zonder druk of dwang, de eerste basiscommando's en om zich te gedragen in allerlei situaties. Voor hun toekomstige verantwoordelijke taak is een consequente opvoeding noodzakelijk. Liefdevolle gastgezinnen die zin en tijd hebben om veel in de pup te investeren moeten bereid zijn om samen met Hulphond Nederland de jonge hond op te voeden.

Kosten

Het streven is om bij de cliënt zo min mogelijk kosten in rekening te brengen. Dat lukt dankzij de vele donaties, schenkingen en nalatenschappen. Hulphond Nederland wordt niet gesubsidieerd. Je kunt helpen door donateur te worden met een door jezelf te bepalen maandelijks bedrag, of lid te worden van de club van vijfhonderd, dat zijn mensen die jaarlijks de stichting met minimaal € 500 steunen. Er bestaat ook de mogelijkheid van pup adoptie of het starten van een eigen inzamelingsactie of -evenement. Hulphond Nederland wil hier graag bij helpen door ondersteuning via de website en social media. Er is achtergrondinformatie en promotiemateriaal beschikbaar.

Nieuwsgierig geworden? Veel meer informatie vind je op www.hulphond.nl ➤

JOKE BOS

Wij weten waar we het voor doen

Wat beweegt mensen om de verantwoordelijke taak van gastouder op vrijwillige basis op zich te nemen? Gemma Schraven vertelt.

‘Wij hadden altijd honden, maar toen de laatste overleed wilden we ons, met oog op ons naderende pensioen, niet opnieuw vastleggen voor zo’n twaalf jaar. We kwamen in contact met Hulphond Nederland en inmiddels voeren we alweer nummer tien op! Ook verzorgen we tussendoor tijdelijke opvang, bijvoorbeeld wegens vakantie van het gastgezin.

We hebben nu twee hulphonden, de ene, een heel gevoelig hondje, wordt straks ingezet als Epilepsie-hulphond. De andere, ook vanaf pup bij ons, is opgeleid tot Therapie-hulphond en hij ‘werkt’ een dag in de week. Hij is onze huishond en dat blijft hij als hij met pensioen gaat.

Iedere week komt een begeleidster/instructeur van Hulphond Nederland langs voor hulp en met goede adviezen. We gaan dan met de hond naar buiten. Het doel kan variëren: van kinderboerderij, winkelbezoek tot loslopen in het bos. Inmiddels is een leuk contact ontstaan met de begeleidster.

Met onze ervaring hebben we al vrij vroeg zicht op het karakter van de hond: gevoelig of een brutaaltje? Dat bepaalt in grote mate zijn toekomstige taak. Maar aan het eind van de basisopvoeding wijst onderzoek uit waarvoor de hond het meest geschikt is.

‘Vind je het niet erg om telkens afscheid te moeten nemen?’ krijg ik vaak te horen. Mijn antwoord is simpel ‘dat zijn zeker niet de leukste dagen, maar wij weten waar we het voor doen’. Via Facebook kan ik de ontwikkeling van de hond volgen, soms blijft er contact met de cliënt. Bijzonder leuk zijn de bijeenkomsten waar ik ‘mijn’ honden weer tegenkom. Ze begroeten me enthousiast, blijven om me heen draaien, totdat de cliënt roept en ze weer aan het werk moeten. Mooi om te zien hoe goed dat werkt.

Met een hulphond zitten we niet aan huis gebonden, we kunnen best een paar keer per jaar met vakantie. Dan gaan onze honden naar een opvangadres. Dat werkt positief want deze honden moeten leren wisselen. Elk jaar roep ik weer: ‘Dit is de laatste. Of misschien... nog ééntje...?’ Dan maken we alvast reisplannen, maar tot op heden werd het dan toch weer een nieuwe pup. Want het blijft een

prachtig doel waarvoor wij ons inzetten. Met succes, kan ik zeggen, dat hebben de afgelopen jaren bewezen. Maar ook al zijn we gastgezin, met vakantie gaan we regelmatig! Want een paar weken niet elke dag stofzuigen en alleen onszelf ‘uitlaten’ blijft aanlokkelijk! ➔

Links (zwarte hond) heet Ulja Gastouder Gemma Schraven Rechts (blonde hond) Senta.

Vrijheid

In vrijheid leven

De dag beleven

Je hoofd stilzetten

Zodat het je niet kan beletten

Te leven hoe jij wilt

Vanuit wie jij bent

Met wat jij voelt

En hoe jij het wenst

Vanuit hoe jij het ziet

Vanuit hoe jij het ervaart

Vanuit jouw inspiratie

Vanuit jouw creativiteit

Vanuit jouw ideeën

Misschien anders dan alle anderen

Omdat iedereen anders is

En dat mag

Want het is vanuit jou

Dus dan is het goed

Vanuit jouw hart is het goed

Zonder restricties

Zonder gedachtes

Zonder obstakels

Zonder schuldgevoel

Zonder stress

Zonder piekeren

Zonder voorwaarden

Zonder oordeel

Zonder vergelijking

Zonder eisen

Want het is vanuit jouw hart

En dan is het goed

Dan leef je in vrijheid en beleef je de dag

SACHA JANSEN

➤ Vrijwilligers bezorgen kerstpakketten

Afgelopen december bezorgden tientallen Johanniter vrijwilligers een kerstpakket bij een oudere bij hen in de buurt. De aanleiding voor deze actie was verdrietig, maar de reacties waren hartverwarmend. We spraken een bezorger en een ontvanger van zo'n kerspakkett.

In december stonden twee Johanniter vakanties gepland. In samenwerking met andere organisaties hadden we twintig mensen uitgenodigd voor een vakantie rondom de kerstdagen en twintig mensen voor een vakantie rondom Oud & Nieuw. Voor deze vakanties hoefden de gasten niets te betalen, ze waren bestemd voor eenzame ouderen met weinig financiële middelen. We wilden graag dat ze de feestdagen in gezelschap konden doorbrengen en verweerd zouden worden met heerlijke maaltijden en mooie uitstapjes. Maar vooral dat ze aandacht, warmte en gezelligheid zouden krijgen!

Met pijn in ons hart moesten we deze mensen begin december vertellen dat hun vakantie niet kon doorgaan vanwege corona. Om toch iets voor hen te doen, hebben we luxe en feestelijke kerstpakketten samengesteld. Na een oproep meldden zich veertig vrijwilligers. Zij brachten ieder een pakket bij een van de gasten thuis. En in december 2022 kunnen ze alsnog mee met een Johanniter eindejaarsvakantie.

Bezorger Coert van Beijma thoe Kingma

Het was best spannend om zomaar op een donkere namiddag eind december vlak voor Kerstmis aan te bellen

bij iemand die je op dat moment nog helemaal niet kent. Ik had ervoor gekozen onaangekondigd langs te gaan, omdat ik het overhandigen van het Johanniter kerstpakket graag zo spontaan mogelijk wilde houden. Toen ik echter op deze winderige middag voor de gemeenschappelijke entree van een modern torenhoog flatgebouw stond, sloeg de twijfel bij mij toe. Was dit wel zo 'n goed idee? Maar nu ik er eenmaal stond slikte ik even... en ik belde aan. Al snel hoorde ik de vriendelijke stem van mevrouw Bolink en werd ik na een korte introductie met een zoemtoon binnengelaten. Met het kerstpakket onder de arm ging ik met de lift omhoog en stond al gauw voor haar deur. Nogmaals aanbellen en nadat ze open had gedaan gaf ik met de beste kerstwensen haar het pakket. Ze sloot haar voordeur en ik liep weer naar de lift en drukte op het knopje om de lift te laten komen... Dit kon natuurlijk niet de bedoeling zijn dacht ik bij mezelf. Nog voordat de lift boven was draaide ik me om en belde opnieuw bij haar aan. Met het kerstpakket nog in haar hand deed ze zonder enige verbazing opnieuw open en vroeg of ik zin had in een kopje koffie. Ik antwoordde enthousiast 'graag' en liep achter haar naar binnen. Terwijl we gezellig een kopje koffie dronken en praatten over haar jeugd in Friesland en de tijd dat ze samen met haar man in Den Haag woonde, maakte ze het Johanniter kerstpakket open. Ze genoot zichtbaar van alles wat één voor één uit de doos kwam. Het meest verguld was zij met de lekker warme rode fleece-deken die zij direct uitpakte en op de bank legde.

Ik hoop dat mevrouw Bolink met een goed gevoel terugkijkt op mijn bezoekje. Ik kijk zeker met een

Na een oproep meldden zich veertig vrijwilligers.

Zij brachten ieder een pakket bij een van de gasten thuis.

bijzonder warm gevoel terug op mijn ontmoeting met haar. Het was een feestje om met haar kennis te maken en haar te zien glunderen bij het zien van alles wat uit het Johanniter kerstpakket kwam. De verhalen die zij vertelde over haar eigen vrijwilligerswerk dat ze deed op een lagere school in een achterstandswijk in Den Haag toen ze nog een stukje jonger was, waren enorm inspirerend. Ik ging dan ook met een goed gevoel bij haar de deur uit, de kerstdagen tegemoet.

Ontvanger Jetske Bolink

Van Johanniter Nederland had ik nog nooit gehoord. Ik had geen idee waar deze stichting mee bezig was. Ik kwam Johanniter Nederland tegen dankzij een folder over de vakantieweken en ik ben het toen gaan opzoeken op internet. Ik ontdekte dat de mensen achter deze vereniging zich inzetten voor goede doelen. Ik was heel

positief verrast dat mij zomaar een vakantie werd aangeboden! Vanwege corona kon de vakantie tot mijn verdriet niet doorgaan. Dankzij de kerstpakkettenactie ben ik wel erachter gekomen welke mensen er achter de organisatie zitten. Ik heb een heel fijn gesprek gehad met de vrijwilliger die het pakket bezorgde. Een lichtpuntje in de decembermaanden. Het was bijzonder fijn want ik heb verder weinig contact met andere mensen gehad in deze coronaperiode vanwege de zware maatregelen die in december golden. Het was een stille tijd. Gelukkig lijkt alles nu weer terug naar normaal te gaan. En de kers op de taart zou wat mij betreft zijn dat ik aan het einde van dit jaar alsnog met vakantie kan gaan via Johanniter Nederland. We hopen erop. Bedankt lieve mensen! 🍷

JOOST RÖSELAERS

➤ Van organisator naar gast

Een tijdje terug werden we op het kantoor van Johanniter Nederland gebeld door een mevrouw die zich graag als gast wilde aanmelden voor een Johanniter vakantieweek.

Dat is op zich niet zo bijzonder. Wat wel bijzonder was, was de vraag die daarop volgde: of ze een keer op bezoek mocht komen op het kantoor, want daar had ze zo'n vijftig jaar geleden zelf gewerkt. **Femmie Nobels** (van der Geest) was natuurlijk van harte welkom!

Op een dag in februari belt Femmie aan bij Lange Voorhout 48. Een levendige dame achter een rollator komt binnen. We verwelkomen haar en zijn benieuwd naar haar verhaal. Maar eerst krijgt ze een rondleiding door het pand, zoals we hadden beloofd. Ze slaakt voortdurend kreten van herkenning: 'De Kapittelzaal zag er toen ook al zo uit!' 'O, gelukkig, de keuken is nog net zo gezellig!' 'Kijk, tante Sofie staat ook nog in de tuin!' Als we haar vragend aankijken vertelt ze dat ze destijds het stenen beeld tussen de beplanting zo noemden. Ze neemt zelfs even plaats aan een van de bureaus in het souterrain: 'Dit is waar ik zat', zegt ze glunderend.

En passant krijgen we al een beetje van haar verhaal te horen: 'Ik zocht secretariaal werk en in het kerkblad las ik dat de Johanniter Orde iemand zocht. Wat is dat voor een club, dacht ik, ik had er nooit van gehoord. In die tijd had je natuurlijk geen Internet om het even op te zoeken.' Kennelijk klikte het tussen beide partijen. 'Op 1 juni 1966 ben ik begonnen', zegt Femmie.

Tot dan toe werden de vakantieweken georganiseerd vanuit de huiskamer van juffrouw Rijnders, die in 1957 begonnen was met deze vakanties. Nu zou er een secretariaat opgericht worden op Lange Voorhout 48, het pand dat de Johanniter Orde kort daarvoor via een erfenis verkregen had. Het Kapittel, het bestuur van de Johanniter Orde, was daar al gevestigd.

Femmie blikt terug: 'In die tijd was een werkcommissie van de damesafdeling van de Johanniter Orde verantwoordelijk voor de vakantieweken, er waren er toen drie per jaar. De dames stelden de vrijwilligersstaf samen met mensen uit hun eigen achterban en kozen een dominee en een arts. Ik werd aangenomen voor het secretariële en organisatorische werk 'Ga het maar regelen', was de opdracht die ik meekreeg. Nou, dat was me wat. Alles moest nog uitgevonden worden, vooral het logistieke deel. En alle afspraken gingen per brief of telefoon, dat kostte veel tijd.'

'De Johanniters waren met deze vakanties baanbrekend.'

Ook op een ander front was het een andere tijd dan nu. 'Het kantoor was streng gescheiden, op de begane grond zat het Kapittel, in het souterrain de organisatie van de vakantieweken. Boven de mannen, beneden de vrouwen.' Femmie moet erom lachen. 'In de praktijk merkte je niks van rangen en standen, er was een heel fijne sfeer. We dronken samen koffie en maakten onderling veel grapjes. Met elkaar deden we wat er gedaan moest worden. Ik vond het geweldig om hier op kantoor te werken.'

De rondleiding eindigt in de keuken waar we gaan zitten en Femmie haar verhaal vervolgt: 'Ik wilde graag een vakantieweek meemaken, want ik vond dat ik pas goed werk kon leveren als ik het product kende. Uiteindelijk ben ik een keer of vijf mee geweest. De eerste keer als 'Poets', er gingen drie mensen mee voor de huishouding. Uiteindelijk ben ik opgeklommen tot Ordonnans, een soort manusje van alles. Beide functies bestaan nu niet meer.'

'Alles stond in dienst van de gasten om ervoor te zorgen dat zij een geweldige vakantie konden beleven'

De huizen waar men verbleef tijdens een vakantie waren veel primitiever dan de zorghotels van nu. Femmie vertelt: 'Het was een compleet huishouden dat je opzette, werkelijk alles moest meegenomen worden. Vervolgens waren we een dag bezig om voor de gasten een bellensysteem van touwtjes aan te leggen. Ook was alles kariger, we sliepen met z'n tweeën op een kamertje van twee bij drie en de plakjes worst voor het ontbijt werden uitgeteld: één per persoon.'

Toch heeft Femmie alleen maar goede herinneringen aan de vakantieweken. 'Vooral de eerste keer keek ik mijn ogen uit, alles stond in dienst van de gasten om ervoor te zorgen dat zij een geweldige vakantie konden beleven. Alle vrijwilligers zetten zich voor tweehonderd procent in en we vormden samen een hecht team, ook al kwamen we allemaal ergens anders vandaan. Je had vrijwilligers zoals ik en de dames van de Johanniter Orde, de helpenden werden door het Rode Kruis geleverd en de verpleegkundigen door het ziekenhuis.'

Vol enthousiasme gaat Femmie verder: 'Ik was halverwege de twintig en vond het een openbaring om te zien en mee te maken. De gasten leefden veelal in een isolement, er waren nog geen voorzieningen voor mensen met een beperking. Het doel van de vakanties was ze uit hun omgeving te halen, in contact te brengen met andere mensen, veel aandacht te geven, dingen met ze te doen. De gasten konden er een jaar op teren. Ze werden bovendien allemaal opgehaald en thuisgebracht door leden van de Johanniter Orde. Gedurende het jaar kregen ze bezoek van de dames. De Johanniters

waren met deze vakanties baanbrekend. Het was de eerste organisatie die dergelijke zorgvakanties organiseerde, in die tijd was dat uniek.'

Na verloop van tijd ging Femmie meer werken en een studie erbij doen en had ze geen tijd meer om ook nog met de vakantieweken mee te gaan. 'Maar ik heb nog altijd contact met mensen uit die tijd, ik heb er vrienden uit 1966 aan overgehouden. Het werk op kantoor bleef ik doen. Op een gegeven moment viel de verpleegkundige met wie ik samen de vakantieweken organiseerde plotseling uit. Ik had zwangerschapsverlof, maar de vakanties stonden voor de boeg. Dus heb ik mijn baby van vijf weken meegenomen naar kantoor om te kunnen werken. Je kwam gewoon. Ook nadat ik mijn tweede kind kreeg bleef ik werken. Uiteindelijk heb ik twaalf en een half jaar voor de Johanniter vakantieweken gewerkt. Daarna ging ik de sociale rechtshulpverlening in. Daar kreeg ik te maken met een heel ander soort mensen dan bij de Johanniter Orde, maar de essentie van het werk was hetzelfde: je tanden erin zetten en door blijven gaan totdat het geregeld is.'

En nu, veertig jaar nadat ze stopte met het organiseren van de Johanniter vakantieweken, heeft ze zichzelf aangemeld voor zo'n vakantieweek. Wat verwacht ze ervan? 'Ik merk het wel', zegt ze, 'al vind ik het best spannend. Tot nu toe ben ik door heel Europa zelfstandig met vakantie geweest. Maar de laatste jaren ben ik fysiek hard achteruitgegaan en heb ik veel mensen verloren. Daarom wilde ik met mijzelf op vakantie, maar toch een beetje beschut.'

KATINKA KERSTING

Er is zoveel te doen en te zien in Nederland. In deze rubriek geven wij u tips en ideeën voor uitstapjes die ook leuk zijn om samen met een oudere of (klein)kinderen te maken.

➤ Oranjestad Buren

Een rijke geschiedenis en en veel te zien

Op 26 februari 1986 schaatst W.A. van Buren de Elfstedentocht. Pas halverwege de tocht wordt voor de toeschouwers en de pers duidelijk dat de met nummer 1 schaatsende Van Buren niemand minder is dan de jonge kroonprins Willem Alexander.

De naam Van Buren, al dan niet met de bijbehorende grafelijke titel, wordt door het Koninklijk Huis regelmatig gebruikt om incognito te blijven. Dat is niet voor niets want de band met Buren, het vestingstadje in de Betuwe gaat terug naar 1551. In dat jaar trouwde de rijke gravin Anna van Buren met prins Willem van Oranje. Voor de St. Lambertuskerk op de Markt staat een bronzen beeld van het jonge paar. Koning Willem-Alexander en koningin Maxima zijn door dit huwelijk ook graaf en gravin van Buren.

Familieband

We togen echter om een andere reden naar Buren. De grootvader van mijn lief stond hier ruim een kwart eeuw als dominee. Op de gevel van de kerk, vlak bij het beeld van Willem en Anna prijkt een gevelsteen met een in ons huis regelmatig aangehaalde spreuk: 'Buren binnen wal en poort, doe uw blijdschap veilig duren, gij verneemt hier 't heilig woord, dat maakt God en mens tot burens.' Ik wilde die steen graag eens in het echt zien en langs de oude pastorie in de Rodeheldenstraat lopen. Het werd een verrassend bezoek want Buren is bijzonder pittoresk.

Stadswandeling

Buren was in de zestiende eeuw een heel welvarende stad. Dat is goed te zien wanneer je de historische stadswandeling maakt. Deze wandeling van drie kilometer voert langs alle bezienswaardig-

heden. Omdat de route geheel over verharde paden voert, is hij ook goed te doen voor bezoekers die minder goed ter been zijn. De plattegrond en een handige app zijn via deze link te downloaden burenstad.nl/site/stadswandeling-historisch-buren.

Musea

De dochter van Willem van Oranje en Anna van Buren, Maria van Nassau stichtte in 1612 een weeshuis in Buren. Boven de poort staan drie beelden die de intentie van het weeshuis juist weergeven: 'Geloof, hoop en liefde'. Drie begrippen die ook nauw verbonden zijn met het werk van de vele vrijwilligers van Johanniter Nederland. In het statige pand is nu het Marechausseemuseum gevestigd. In dat museum ontdek je de geschiedenis van de marechaussee vanaf de oprichting in 1814 tot de moderne dienst van nu. Persoonlijk vond ik de tentoonstelling over de rol van de marechaussee bij het herstellen van de orde in Oss, waar de messentrekkers met illustere bendeleden als De Baron, Den Olie en Toon de Soep voor veel onrust zorgden, heel erg boeiend. Maar dat komt mogelijk omdat ik onder de rook van Oss ben opgegroeid. Het museum is gevestigd aan de Weeshuiswal 9.

Recht tegenover de Lambertuskerk aan de Markt is het museum Buren & Oranje gevestigd waar het verhaal van de eeuwenoude band tussen Buren en de Oranjes wordt verteld.

Eten en drinken

Buren is een prachtig oud en autoluw stadje. Net buiten de poorten zijn twee parkeerplaatsen. Van daaruit loop je via de Tielse of de Culemborgse Poort het stadje in. Je kunt er heerlijk door de kleine

straten dwalen en over de wallen slenteren. Buren biedt ook veel mogelijkheden om, op een terras in de zon, aan het water of naast de kerk te genieten van een breed aanbod aan cafés en restaurants. Omdat we er nog vroeg in het seizoen waren gingen we naar Goede Buren. Dit restaurant bestaat al meer dan 400 jaar en bevindt zich direct achter de Culemborgse Poort. In vroegere tijden heette het Herberg de Zwaan en was het een ontmoetingsplek voor reizende kooplieden. Nu serveren ze er lekkere lunchgerechten voor hongerige gasten.

Bloesemtocht

Buren en de Betuwe zijn in het voorjaar de plekken om te genieten van de bloeiende fruitbomen. In de maanden april en mei kun je er een bloesemtocht maken. Dat kan lopend, per fiets en zelfs per auto. Het is een prachtig gezicht om al die fruitbomen in bloei te zien staan. De bloesems van sommige soorten fruitbomen verspreiden de meest lekkere geuren. Om niet in een file van toeristen terecht te komen kun je het beste niet in het weekeinde gaan, maar op een doordeweekse dag. Voor de stevige wandelaars is er een schitterende route van Buren naar Erichem. Dit klompenpad van veertien kilometer voert je langs diverse pruimen-, appel-, peren- en kersen- boomgaarden en zelfs een heuse wijngaard. Mocht je dat nog niet genoeg vinden dat is het mogelijk om er een extra lus van vier kilometer aan te plakken door het mooie buitengebied van Buren. In en rond Buren zijn nog veel meer wandelingen te maken. Zo is er een 'Veldwandeling' langs dikke kastanjebomen, oude hoogstam fruitbomen en velden waar de bloemen weelderig bloeien. En voor hen die niet zo van de natuur zijn, maar meer

geïnteresseerd in de koninklijke band met Buren is er een speciale Anna van Buren wandeling. De verschillende wandelingen en nog heel veel meer wetenswaardigheden over deze bijzondere stad zijn te vinden op de website burenstad.nl. 📍

KAREL GREVEN

*'Buren binnen wal en poort,
doe uw blijdschap veilig duren,
gij verneemt hier 't heilig woord,
dat maakt God en mens tot burens.'*

➤ Johanniters bieden hulp aan de Oekraïense bevolking

Eind februari 2022. De beelden van de oorlog in Oekraïne en de uitzichtloze situatie van de mensen in het land en aan de grenzen raken iedereen. Net als vele anderen komen Europese Johanniter organisaties in actie om hulp te bieden.

Hieronder geven we een greep uit de acties die leden van Johanniter International direct op touw hebben gezet. Hierbij werkten de Johanniter organisaties uit de verschillende landen veel samen. Bij het verschijnen van dit *Contactblad* zullen dit er ongetwijfeld nog meer zijn. Een actueel overzicht vind je op: <https://johanniter.org/help-for-ukraine/>

Hongarije

Op 1 maart begon een hulpoperatie van onze Oostenrijkse, Hongaarse en Zwitserse leden. Een vrachtwagen geladen met hulpgoederen en matrassen reed van Zwitserland naar Hongarije. Bij een tussenstop in Wenen werden nog tien pallets met dekens, beschermende kleding en voedsel ingeladen om vervolgens alles af te leveren aan de Hongaars-Oekraïense grens. Van daaruit werden de goederen in kleinere voertuigen naar Oekraïne vervoerd. De Hongaarse Johanniters bieden daarnaast hulp aan vluchtelingen die de grens oversteken.

Duitsland

Op 2 maart heeft Johanniter Beieren 1.100 pakketten ingepakt met voedsel, toiletartikelen en medisch materiaal. Deze werden nog dezelfde avond vervoerd naar de Pools-Oekraïense grens. Daar werden de hulpgoederen in Oekraïense vrachtwagens geladen en over de grens naar Lutzk, in het noorden van Oekraïne vervoerd, waar ze door het Duits-Oekraïense Forum werden gedistribueerd. In de weken die volgden werden nog vele transporten met hulpgoederen vanuit diverse Duitse steden door de Johanniters georganiseerd.

Bij een van die transporten werd een alleenreizende 12-jarige jongen opgehaald in Polen en naar zijn Oekraïense moeder in Duitsland gebracht. Ook heeft de vluchtelingenhulp van Johanniter Duitsland Oekraïense gezinnen opgevangen in hun opvangcentra.

Malta

St John Malta zorgt voor de logistieke ondersteuning bij het lokaal inzamelen van hulpgoederen. Op 7 maart bracht een Airbus A340-vliegtuig de ontvangen noodvoorraden naar Warschau, waar de voorraden werden uitgedeeld aan Oekraïense vluchtelingen in Polen.

Overige acties

Ook alle andere leden van Johanniter International spannen zich in om hulp te bieden. Zo maakt Johanniter Engeland een 'eerste hulp gids' om de mensen in de Oekraïne te ondersteunen, bieden ze in Polen hulp aan vluchtelingen en werd vanuit Nederland geld gedoneerd. Samen doen we wat we kunnen. ➤

KATINKA KERSTING

➤ Subsidie

In 2021 ontvingen we van de overheid een subsidie om het vrijwilligerswerk na corona weer nieuw leven in te blazen. Hieronder een korte update van waar we op dit moment mee bezig zijn.

Johanniter vakantie app

Eind januari werd de Johanniter vakantie app gelanceerd. Een geweldige stap voorwaarts: met deze app hebben vrijwilligers die een Johanniter vakantie begeleiden toegang tot alle informatie die zij nodig hebben, voor, tijdens en na de vakantie. Verder bevat de app instructiefilmpjes, vakantie verhalen, nieuws en achtergronden en nog veel meer. En niet te vergeten: de app geeft vrijwilligers de mogelijkheid om laagdrempelig contact met elkaar te onderhouden.

Libelle zomerweek

De Margriet Winterfair in november ging vanwege corona niet door. Ons doel was om daar nieuwe vrijwilligers te werven. Gelukkig krijgen we een herkansing: van **19 t/m 25 mei** staan we met een stand op de Libelle zomerweek. Komt u ook langs?

Marketingcampagne

Dit voorjaar starten we met een online marketingcampagne om vrijwilligers te werven. Hiervoor hebben we de hulp ingeroepen van een bedrijf dat hierin gespecialiseerd is. Voor Johanniter Nederland is dit een nieuw terrein. We zijn benieuwd wat het oplevert.

Erkend leerwerkbedrijf

Omdat we graag meer jonge mensen willen betrekken bij de Johanniter vakanties, ontstond het idee om stagiairs in te zetten. Zo hadden we in het najaar al de eerste stagiair over de vloer. Dit beviel zo goed, dat we ons wat breder zijn gaan oriënteren op werken met stagiairs. Inmiddels heeft dit ertoe geleid dat we een Erkend Leerwerkbedrijf zijn voor een aantal mbo-opleidingen. Op dit moment is Yann Oldenbeuving stagiair bij ons.

Yann Oldenbeuving

'Ik doe de opleiding voor Redactiemedewerker aan het Grafisch Lyceum in Rotterdam. Ik zit nu in mijn derde, tevens laatste jaar. Bij Johanniter Nederland houd ik me onder andere bezig met social media. Ook heb ik het artikel op de achterpagina van dit Contactblad geschreven. En verder help ik mee met van alles en nog wat. Ik hoop door deze stage onder andere beter te leren schrijven en te redigeren. Daarnaast zou ik graag wat meer leren over de marketing kant van social media. Het komt goed uit dat Johanniter Nederland net bezig is met een online marketingcampagne, zodat ik een beetje mee kan kijken.' ➤

Van links naar rechts:
José Groenveld, Willeke Dijkhuizen,
Lidwien van der Reep en Jana Haasnoot.

➤ Bezoek aan DSV

Nu het weer kan, reist directeur Lidwien van der Reep het hele land door om contact te houden met alle organisaties die bij Johanniter Nederland zijn aangesloten. Na het bezoek aan DSV|VerzorgdLeven waar meer dan 400 vrijwilligers actief zijn, ontvingen wij onderstaand verslag en daarnaast een aardigheidje voor de medewerkers dat zeer gewaardeerd werd.

Op 21 februari vond er in de Parlevliet te Katwijk een ontmoeting plaats van Lidwien van der Reep, directeur van Johanniter Nederland met Willemijn Wittkämper, manager intramurale zorg en de drie vrijwilligerscoördinatoren van DSV, Willeke Dijkhuizen van Locatie Salem (90 vrijwilligers), José Groenveld van Locatie Rustoord (100 vrijwilligers) en Jana Haasnoot van Locatie Duinrand, Zorgthuis, Parlevliet (130 vrijwilligers) en Locatie Vlietstede en Hospice (85 vrijwilligers). Het was een ongedwongen bijeenkomst waar we met elkaar spraken over de twee achterliggende jaren, de dieptepunten, maar ook de mooie acties die ondanks de coronabeperkingen ontstonden.

Willemijn liet zich informeren over de samenwerking met Johanniter Nederland. Als voorbeeld werden de uitjes benoemd die (mede) door Johanniter Nederland tot stand zijn gekomen, de landelijke vrijwilligersdag bij Paleis Soestdijk, de eerstejaars en jubileum speluitreikingen door een bestuurslid van Johanniter Nederland, het toesturen van zakjes tomatenzaadjes aan alle vrijwilligers in het land en nog veel meer.

Het was een bijzonder leuke, waardevolle en informatieve ontmoeting, waar we veel ideeën met elkaar uitwisselden. We kijken samen uit naar nog vele jaren prettige samenwerking met elkaar! ➤

➤ Woordzoeker (speciaal)

In het diagram moeten namen van dieren worden opgezocht. Deze staan (zoals gewoonlijk) horizontaal, verticaal en diagonaal in alle richtingen. Maar dit is een bijzondere puzzel! In de vakjes waar de ingevulde woorden elkaar 'kruisen' zijn de letters weggelaten. Dat geeft dus, in elk geval in het begin, extra zoekwerk. De namen zijn:

Das (2x), Egel, Emoe, Fret, Gems, Kwak, Leng (2x), Spin, Tong, Wesp, Adder, Bever, Bizon, Karet, Leeuw, Magot, Steur, Uiver, Woerd, Kameel, Marter,

Panter, Adelaar, Bosmier, Gorilla, Kwartel, Relmuis, Spreeuw, Zeewolf, Melkrund, Eidereend, Neushoorn, Dromedaris, Gierzwaluw.

Oplossing

Als alle namen zijn aangegeven blijven er nog 8 letters over. Deze vormen, van boven naar beneden gelezen, de naam van een dier. Dit is de oplossing van het raadsel. 🐾

G		A	S	B	G	W		U	E	T	S	K
A			O		H	S			N	O	Z	A
L	U	E	O	S		U	R				B	W
L					U		S	K		I	W	
I		D		I		R						
	L	A	E		V	D	O		R	R	E	A
O		I		R		L	A		N	A		R
		T	S			N	T		D	W	R	
N	O	D		E			E				P	E
O	E	G	R					D	A		S	L
	O	G	A		P	R	K	T	S		I	N

Stuur uw antwoord voor 15 juni naar: **redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag** of naar: **kersting@johanniter.nl**. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. De oplossing van vorige keer was: *Volendam*. De winnaar is Joke Tervooren uit Rijswijk. Zij krijgt een prijs thuis gestuurd. 🐾

➤ Spelduitreiking Haspadie in Katwijk

Het is echt fantastisch dat de vrijwilligers van de Johannitergroep Haspadie zich met hart en ziel, of zoals ze dat zelf verwoorden, met hart en handen, inzetten voor medemensen die het moeilijk hebben. De Haspadie is op heel veel hulpverleningsgebieden actief en dat al gedurende een zeer lange periode. Iedereen in en om Katwijk weet van het bestaan van deze vrijwilligersgroep. De vrijwilligers zijn in menig huis geweest. En elk gezin in Katwijk is doordrongen van hun bereidheid om daar waar mogelijk te helpen. De vrijwilligersgroep mag daar trots op zijn.

Voor hun inzet gedurende minimaal een jaar werd door voorzitter Karel Greven de Johanniterspeld uitgereikt aan: mw. Lena Bergman, mw. Wil Blok, mw. Tea van den Boon, mw. Ineke Haasnoot, dhr. Jacco Kuijt, mw. Hanneke Kunz en dhr. Leo Roosjen.

Mevrouw Goverina Geene ontving als blijk van onze grote waardering voor haar zilveren jubileum als vrijwilliger bij de Haspadie de 25-jaarsspeld. 🐾

AGENDA

2022

28 mei t/m 3 jun	Zorgvakantie in De Rijp
25 juni	Ridderdag
29 jul t/m 1 aug	Eftelingvakantie
5 t/m 8 aug	Eftelingvakantie
17 september	Johanniter Nederland Feestdag
1 t/m 7 okt	Zorgvakantie in Lunten
23 t/m 27 dec	Kerstvakantie in Laag Zuthem
29 dec t/m 2 jan	Oud & Nieuwvakantie in Laag Zuthem

SPELUITREIKINGEN

2021

september	DSV Zorgthuis (Katwijk), 1 Johanniterspeld (per post)
17 december	Haspadie (Katwijk), 7 Johanniterspelden, 1 25-jaarsspeld
december	DrieGasthuizenGroep Arnhem), 10 Johanniterspelden (per post)

Digitaal ontvangen

Drie keer per jaar maken we met veel liefde en plezier het Contactblad. Wil je het blad liever digitaal ontvangen dan per post? Dat kan. Stuur dan een mailtje naar: info@johanniter.nl of geef het door aan je vrijwilligerscoördinator. 🐾

Johanniter Nederland Feestdag

Twee jaar achter elkaar hebben we door corona geen vrijwilligersdag kunnen organiseren. Dat vinden we heel spijtig, want het is een manier om jullie als vrijwilligers te bedanken voor jullie inzet. Dit jaar gaan we ervanuit dat het wél kan doorgaan.

Daarnaast hebben we in 2022 extra reden voor een feestje: de Johanniter vakanties bestaan 65 jaar. Dit jubileum en de vrijwilligersdag combineren we tot de Johanniter Nederland Feestdag op zaterdag 17 september. We hopen er samen met jullie een fantastische dag van te maken!

Als bijlage van dit *Contactblad* vind je de uitnodiging met meer informatie over hoe jij je kunt opgeven. 🐾

Wil je ons volgen?

Johanniter Nederland had al een Facebook pagina. Nu hebben we ook Instagram en LinkedIn. Genoeg keuze dus om op de hoogte te blijven!

- 🐾 facebook.com/johanniternederland/
- 🐾 instagram.com/johanniternederland/
- 🐾 linkedin.com/company/johanniter-nederland/

LIEKE WARBURG werkt als vrijwilliger op het kantoor van Johanniter Nederland.

Ik heb vier jaar geleden gesolliciteerd bij Johanniter Nederland voor een baan van drie dagen. Ik was echt op zoek naar een organisatie met het hart op de goede plaats en Johanniter Nederland vond ik een goeie match. Helaas ging het niet door, omdat ik door een operatie in het ziekenhuis terechtkwam. Later zette Johanniter Nederland opnieuw een vacature uit en ze dachten gelijk aan mij. Toen ben ik samen met het UWV bij Johanniter Nederland aan het re-integratieproject begonnen. Gaandeweg kwamen we erachter dat het een te hoge belasting was en ik werd afgekeurd. Maar omdat ik het heel erg naar m'n zin had spraken we af dat ik twee ochtenden in de week vrijwilligerswerk zou komen doen. En dat is gelukkig goed te doen.

Ik houd me voornamelijk bezig met het verwerken in onze database van mutaties van gegevens van vrijwilligers in de zorginstellingen. Ik onderhoud ook contact met coördinatoren van zorginstellingen. Verder verzamel en bewaar ik de verslagen van de uitjes met de rolstoelbussen. We hebben bij drie zorginstellingen een rolstoelbus staan, zodat rolstoelgebonden cliënten een uitstapje kunnen maken. Bijvoorbeeld een mevrouw van negentig die een kersenboomgaard bezoekt. Die verslagen vind ik erg leuk om te lezen.

Bij Johanniter Nederland hoor ik echt bij het team. Ik voel me niet anders dan mijn collega's. Het is fijn, leuk en ik ben er heel blij mee. We zijn een kleine club waar ontzettend hard gewerkt wordt en je doet het echt om een ander blij te maken.

Het leukste aan werken bij Johanniter Nederland vind ik het onderlinge contact met de collega's. Wij zijn een klein team en dan is het fijn als het met iedereen klikt. Ik werk ook op een prachtige locatie in een prachtig pand en daar word ik ook heel blij van. Het enige waar ik tegen aanloop is dat ik soms niet al mijn werk afkrijg, omdat ik maar twee ochtenden in de week werk. Het contact met de coördinatoren van de zorginstellingen is voor mij ook heel fijn. Dat zijn zulke lieve en leuke mensen en daar heb ik ook heel leuk contact mee. Voordat ik aan de slag ging bij Johanniter Nederland had ik alleen vrijwilligerswerk gedaan op de school van mijn kinderen. Ik doe wel aan mantelzorg en dat doe ik samen met mijn man bij mijn buurvrouw van 92. Zij heeft geen familie meer en daarom zorgen wij voor haar. Ik hoop dat ik dit vrijwilligerswerk nog lang kan blijven doen, want ik ben nog niet van plan om te stoppen. YANN OLDENBEUVING

